1978 között megjelent korongjáról szemezget, a *Heroes In Love*-ról, a *The Sweet Primerosesr*ól, az *Adieu To Old England*ről és Dolly-val közösen készített albumukról, a *For As Many As Will*ről is hallgathatunk felvételeket.

A bendzsós, gitáros témák mellé így felsorakoznak az olykor feszes, olykor játékos zongorafutamok és az orgonakísérettel megtámogatott, sokkalta bensőségesebb hangulatú dalok is. Feltétlenül meg kell említeni Dolly Collins pompás hangszerelési megoldásait, miáltal a Collins nővérek együtt készített lemezein mindig erőteljesen átsüt az értő odafordulás az angol népzenéhez és az a mély szeretet, amellyel ezen a zenén keresztül hagyományaikhoz kötődtek.

Shirley szükségesnek tartotta interjúk során elmondani azt is, hogy számára azért fontos az angol népdalok világa, mert az összeköti őt a titokzatos és erőteljes múlttal. Ezt a titokzatosságot és erőteljességet magunk is azonnal megtapasztaljuk, miután beléptünk ebbe a világba.

S miután beléptünk, 77 percen keresztül vándorolhatunk a sokféle Angliában, annak hol szépséges, hol kietlen tájain. Hol szerelmes szívvel az álom Angliában, hol véres kézzel a gyilkosok Angliájában, hol életünket mentve, mindenki elől bujdosva a kíméletlen Angliában, hol Krisztust keresve a nemes Angliában, hol az erdőn bolyongva a vidéki Angliában, hol búcsút intve múltunknak a gyászoló Angliában. Egyik történetből átlépve a másikba, újabb és újabb balladahősökkel ismerkedhetünk meg. Hol Lord Allenwaterről, hol Polly Vaughanról, vagy éppen Gilderoyról szól az ének, s miután a lemez végére értünk, kedvünk támad újból nekiindulni állandó kísérőnkkel, „Anglia titkos királynőjével".

Köszönet a 81 esztendős Shirley Collinsnak, hogy megőrizte, élővé tette számunkra ezeket a dalokat!

Rády Sándor Zsolt

Buji Ferenc
HARMONIA UNIVERSALIS. AZ ASZTROLÓGIA BELSŐ RENDJE
352 oldal (Budapest, 2012, Kairosz Kiadó)

„Végső soron jellemed formálja az életed, jellemedet pedig egyedül csak te tudod formálni."
Niszargadatta Mahárádzs

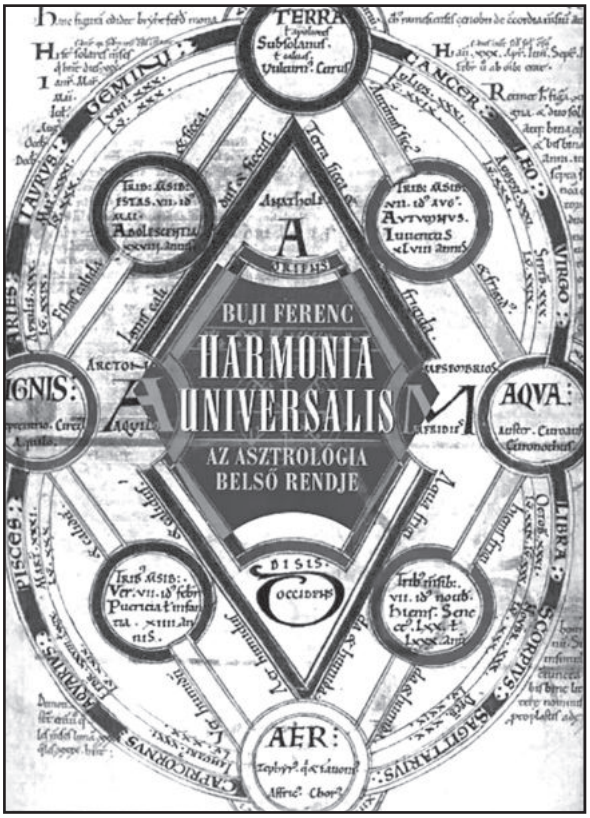
Hogy megértsük a tradicionális és a modern tudomány közötti *összeegyeztethetetlen* eltérést, röviden vázolni szükséges a tradicionális létszemlélet felfogását a világról. Ennek értelmében a világ folyamatosan változik, semmi maradandó nincs benne. Folyik, sőt *szét*folyik. Azonban van valami, ami a világon túl van és sosem múlik el. Ezt a különböző tradíciók sokféle névvel illetik, úgy mint Isten, Atya, Önvaló, *Siva*, *nirvána*, *súnjatá*, vagy éppen *tao*. Minden tradicionális vallás *lényege* az erre való törekvés, ennek a megvalósítása. Ezen vallások köré szerveződő kultúrákon belül jelennek meg a tradicionális tudományok, amelyek ezért sosem választhatók el a világot teremtő, fenntartó és meghaladó valóságra, a transzcendenciára való törekvéstől. Vagyis egy tradicionális tudomány attól tradicionális, hogy alá van rendelve az ember szakrális irányulásának, mintegy azt támogatja. Ezzel szemben a modern tudomány az érzékszervileg tapasztalható világot tekinti az *egyedül* valóságosnak, az érzékelhető és mérhető világon kívül nem tételez semmi azt meghaladót, semmi transzcendenst. A modern tudomány, mint olyan, voltaképpen a materializmus világnézetének a szócsöve, s az egész értelmezési kerete azon alapul, hogy kizárólag az anyagi világot fogadja el, bezárva ezzel az embert a megsemmisülés bizonyosságában való hit és a szükségszerű anyagi törvényeknek való alávetettség szűkös cellájába.

Buji Ferenc most tárgyalásra kerülő könyvének bevezetése után, az első fejezetben („A tudás modern és tradicionális formái") eme két felfogásmód közötti eltérések részletes és meggyőző érvekkel történő kifejtésével találkozunk. A tradicionális és modern tudományok elsősorban nem a tárgyukban, hanem az alapvetően eltérő felfogásukban különböznek. Tehát a tradicionális tudományok nem attól tradicionálisak, hogy régiek, hanem az alapjukat képező szemlélet miatt, s a modern tudományok sem attól modernek, hogy jelenkoriak. Egészen könnyen el lehet képzelni manapság is tradicionális tudományt, amennyiben egy tradicionális szellemi szemléletet magáénak tudó ember műveli, és ugyanígy elképzelhető modern tudomány akár ezer évekkel ezelőtt is, amennyiben egy profán, tehát a szakralitást a szemléletéből kikapcsoló ember művelte. Vagyis sem a modern, sem a tradicionális jelző nem időbeliséget fejez ki, hanem egy szemléletmódot. Így az építészet, a földrajz, a lélektan, az antropológia, az államvezetés, a jogtudomány, a közgazdaságtan (csak hogy a könyvben is példaként felhozott tudományokat említsem) önmagukban se nem modern, se nem tradicionális tudományok: az ezeket művelő ember szemlélete teszi őket ilyenné vagy olyanná. Ahogy René Guénon elhíresült megállapítása szól: *„Valójában nincsen »profán terület«, amely valamiképpen szembeállítható volna a »szakrális területtel«, hanem csak »profán szempont« van."* (*A modern világ válsága*. Debrecen, 2008, Kvintesszencia Kiadó, 65. o.)

A szerző kissé részletesebben ír a tradicionális orvoslásról, valamint a matematika részét képező aritmetikáról, vagyis számelméletről. Ez utóbbi kapcsán álljon itt egy idézet a könyvből, amely talán eléggé érzékletesen mutatja azt a *kibékíthetetlen ellentétet*, amely a fentebb is tárgyalt kétféle felfogást elválasztja: *„míg (…) a modern felfogásban a számsor egy evolúciós jellegű folyamatként jelenik meg, vagyis úgy, mint ami az Egytől a Kettő, a Kettőtől a Három, a Háromtól a Négy stb. irányába való* növekedésként *manifesztálódik, addig a tradicionális felfogás szerint az összes szám csupán kisebb lehet annál az Egynél, amely az Egészt és a Teljességet képviseli. (…) [M]íg a modern aritmetika szerint az Egy a legkisebb természetes egész szám, addig a tradicionális aritmetika értelmében a legnagyobb természetes egész szám. A Kettő, a dualitás és polaritás száma nem az Egy megkettőződéséből jön létre, hanem egy* hasadás *által: az Egészt képviselő Egy kettétörése következtében. A Kettő tehát nem két Egy, hanem két fél."* (109–110. o.)

A következő fejezetben („Az asztrológia belső rendje"), mely a könyv második részét képezi, az asztrológia alapelemeinek bemutatása következik, s egy olyan tudomány rajzolódik a szemünk elé, amelynek komplexitásával talán csak maga az emberi lény vetekedhet. Nem véletlenül, hiszen ez a tudomány magáról az emberről és életéről szól. Elmondható, hogy *„az asztrológia segítségével kiválóan fel lehet térképezni valakinek a természetét, meglehetős biztonsággal meg lehet állapítani sorsának legfőbb jellegzetességeit, elemeit – de hogy aztán ez* kinek *a természete és* kinek *a sorsa, arra vonatkozólag az asztrológia jószerivel semmit sem tud mondani." „Az emberi lény legközepe, az »én« tehát – úgymond – »nincs alávetve a csillagoknak«. Szabad*. Ez a szabadság azonban senki számára nem adottság, hanem lehetőség, amit a szükségszerűséggel vívott harcban kell fokozatosan kibontakoztatnia." (8. o.)

Az ember legbelsőbb lényege tehát szabad. Ez az, ami az emberben nem született és nem hal meg. Természetesen az ember nem csak ez, hiszen ha csak ez lenne, akkor nem lenne ember. Embernek lenni nem mást jelent, mint a heideggeri „létbevetettségben" feleszmélni, s kínzó szükségletet érezni az abból való kitörésre. Ez a létbevetettség pedig azt jelenti, hogy egy igen erőteljesen meghatározott, korlátok közé szorított

személyiséggel, temperamentummal és sorsbeli vonatkozásokkal találom magamat körülvéve.

Az asztrológia lényege éppen az, hogy olyan útmutatással szolgáljon művelője számára, amely kivezeti ebből a személyiségbeli és sorsbeli szükségszerűségből és meghatározottságból. Ahhoz azonban, hogy meghaladhassa eme korlátokat, igen alaposan és részletesen ismernie kell a saját személyiségét és sorsbeli jellemzőit, mind az akadályokat, mind a segítő tényezőket, hiszen ha nem tudom, hogy hol vagyok (vagyis milyen személyiségbeli és sorsbeli meghatározottságban), akkor hogyan juthatnék el oda, ahova el akarok jutni (vagyis az abszolút szabadságot jelentő halhatatlansághoz)? Vagy másképp megfogalmazva, ahhoz, hogy a személyiségemet meghaladhassam, előbb meg kell valósítanom a benne rejlő lehetőségeket, ki kell bontakoztatnom azokat. A szóban forgó könyv például remek kiindulópont lehet a saját személyiség és sorsbeli irányvonalak legalább alapszintű tanulmányozásához, hiszen végigmegy a horoszkóp alapelemein. Így nincs másra szükség, mint a saját születési hely és (pontos!) születési idő ismeretére, egy asztrológiai programra, csillapíthatatlan megismerési vágyra és saját magunkkal szembeni őszinteségre.

Ha az ember veszi a fáradtságot, és elkezdi vizsgálni a saját horoszkópját az adott könyv segítségével – amely bár nem asztrológiai tankönyv, nem tartalmazza a különböző horoszkópfejtéssel kapcsolatos tudnivalókat, mégis elegendő információt nyújt egy alapszintű vizsgálódáshoz –, akkor megdöbbentő „aha-élményekre" tehet szert a saját benső, mentális-lelki életét illetően (bolygók és fényszögek), saját személyiségével, habitusával és viselkedésével, vagyis karakterével összefüggésben (állatövi jegyek), valamint a világgal való kapcsolata, sorsa, különböző életterületei tekintetében (házak). Ezek tehát abban segíthetnek, hogy megismerjem azokat a személyiségbeli és sorsbeli segítő és akadályozó tényezőket, amelyek ismeretében egyrészt sokkal tudatosabban élhetem az életemet, sokkal inkább kézbe vehetem az irányítást felette, másrészt pedig rádöbbenhetek – ha ebben a szellemben vizsgálom személyiségem és sorsom –, hogy ki *nem* vagyok, akivel általában azonosítom magamat – tévesen. Vajon amit meg tudok vizsgálni, amire rá tudok tekinteni, amiről gondolkozni tudok – az lehetek én? *Én* maximum a vizsgáló és a szemlélő *vagyok*, a személyiségem (és a sorsom) viszont csak *van*, mint vizsgált és szemlélt. *Én vagyok, aki vagyok. A személyiségem pedig van, ilyenként vagy olyanként.* Ahogy a szerző írja, *„az asztrológia szinte semmit nem mond arról, hogy a horoszkóp tulajdonosa* ki, *ám csaknem mindent elmond arról, hogy az illető* milyen." (8–9. o.)

Egy lehetséges megközelítés szerint a saját embervoltom, individualitásom és életpályám, amelyet magamra vettem és felvállaltam, születés

Pantokrátor Krisztus a zodiákus középpontjában (16. század, Dekoulou monostor, Görögország)

előtti döntésem eredménye. Egy küldetés, amit végig kell vinnem, egy misszió, amit meg kell valósítanom. Ez meg is adja a választ az ember saját világi életére és az annak értelmére vonatkozó kérdésre. Eme küldetésem és misszióm beazonosításában talán mindennél több segítséget nyújthat az asztrológia. Azonban egy szakrális, szellemi irányultságú embernek, s annak, aki valóban tradicionális szellemiségben kívánja az asztrológiát művelni, nem szabad elfelejtkeznie arról, hogy az embernek nemcsak a világi életével kell foglalkoznia, hanem *mindenek előtt* azzal, ami túl van ezen a világon. Ha nem ez az irányultság hatja át az asztrológust, akkor asztrológiája nem is lehet tradicionális, hiszen a tradicionális asztrológia lényege szerint a világon túlira vonatkozó szakrális irányulás, a szellemi út *segédtudománya*.

Végül meg kell említeni még a könyv utolsó, harmadik részét (3–7. fejezet), melyben az asztrológia természetbölcseleti alapjairól, általánosabb filozófiai-létszemléleti kérdésekről (például a történelem ciklikus felfogásáról, a sors és szabadság viszonyáról), az asztrológia keresztény fogadtatásáról, az asztrológia határairól, hatásköréről, valamint az asztrológia-kritikáról esik szó.

Ami ez utóbbit illeti, ha ez a kritika a „bulvárasztrológiára" vonatkozik, akkor emellé teljes mellszélességgel oda lehet állni. Ez ugyanis nemcsak nevetségesen leegyszerűsíti az emberről alkotott képünket, hanem árt a valódi asztrológia megítélésének is. Egyébként is, ami a színes magazinokban „horoszkóp" néven fut, az nem is horoszkóp, hiszen a horoszkóp nem egy szöveg, hanem egy szimbolikus ábra, amelyből – az asztrológiai princípiumok ismeretében és egy szintézisben, egységben való látás birtokában – az adott szülött személyiségbeli és sorsbeli vonatkozásai olvashatók ki. Arról nem is beszél-

ve, hogy *„a »bulvárasztrológia« csupán egyetlen bolygó, a Nap állását veszi figyelembe, vagyis csak tizenkét variációs lehetőséget ismer (egy adott ember Kos, vagy Bika, vagy Ikrek és így tovább), addig a valódi asztrológia tíz bolygót vizsgál tizenkét jegyben.”* (12. o.) Vagyis amíg a leegyszerűsített magazinasztrológia tizenkét féle emberről beszél (ami nonszensz), addig a valódi asztrológia emberről alkotott képe összetettségével sokkal közelebb áll a valósághoz, hiszen ez a többi bolygó helyzetét is figyelembe veszi. Nyilvánvalóan a Nap jegyhelyzete a meghatározó, de ezt nagyban árnyalja, hogy a többi bolygó melyik jegyben áll. Például ha a Nap – amely a személyiség alapkarakterét, alapvető irányultságát fejezi ki – az Ikrekben áll, akkor az alapkaraktert az Ikrek adja meg, de emellett ott van még a Hold, amely *„az ember kedélyvilágát, lelki életét, hangulati és fantáziavilágát, közérzetét képviseli”* (142. o.), s amely hogyha másik jegyben áll, mondjuk a Szűzben, akkor a szülöttre a Szűz-jelleg is jellemző lesz a Hold jelentésbeli vonatkozásaiban. És akkor még a többi bolygóról, azok egymáshoz való viszonyáról (a fényszögekről), s házbeli helyzetükről, vagyis hogy ezek alapvetően melyik életterületen nyilvánulnak meg, nem is beszéltünk. Azonban mindez még mindig csak egy *kép* az emberről, és nem maga az ember. A horoszkóp olyan, mint egy vázlatos rajz, ami nagy vonalakban ábrázolja őt. Ezt a skiccet persze lehet részletezni, ki lehet színezni (vagyis a horoszkópértelmezés gyakorlatilag határtalanul árnyalható), s így akár nagyon élethű képhez is el tudunk jutni, azonban még a legrealisztikusabb festmény, sőt még a tükörkép sem az ember maga, hanem csak *hasonmása*. Ennek ellenére nagy segítséget tud nyújtani a fentebb már vázolt szempontokból.

Ami a modern természettudományos asztrológia-kritikát illeti, ez *„szükségképpen vakvágányra fut kettős kiindulópontja: masszív, ideológiai alapú és reflektálatlan előítélete, valamint az asztrológia ismeretének súlyos hiányossága miatt. (…) Az asztrológia kritikusainak legáltalánosabb hibája, hogy (…) valójában »tudomány« alatt szinte mindig »természettudományt« értenek. Ez által nemcsak azt a hibát követik el, hogy az asztrológián illegitim módon természettudományos kritériumokat kérnek számon, hanem (…) azt is, hogy a tudomány és a természettudomány közé egyenlőségjelet tesznek, és így tudományfelfogásukból eleve kirekesztik az összes humán, vagyis nem egzakt tudományt. (…) [É]ppen annyira értelmetlen természettudományos követelményeket támasztani (…) [az asztrológiával] szemben, mint mondjuk a történelemtudománnyal, a művészettörténettel vagy a filozófiával szemben.”* (343–344. o.) Az asztrológia tehát nem egy egzakt természettudomány, hanem sokkal inkább egy humán, vagyis az emberről szóló tudomány, s mint ilyentől, balgaság ugyanazt az egzaktságot elvárni, mint egy természettudománytól. Az egzaktság itt azt jelenti, hogy pontosan mérhető. A mennyiség az, ami egzakt módon mérhető, és minél minőségibb valóságokról van szó, vagyis olyanokról, amelyek a világ érzékszervileg érzékelhető anyagi oldalán túl lévő intelligibilis (egyedül az intelligencia, az értelem számára feltáruló) valóságai, azokat annál kevésbé lehet egzakt módon lemérni. Például milyen mértékegységgel lehetne körülhatárolni a lélek valóságait? Mennyit nyom a mérlegen az, ha valaki jellemes? Melyik távcsőbe nézzek, hogy lássam, meddig tart a lélek? Ezek nem mérhető, és érzékszervileg nem tapasztalható realitások. Nem lehet lerántani őket az egzaktság mocsarába. Mégpedig azért nem, mert a lélek *alakítható*. Nem szükségszerűen ilyen vagy olyan, hanem az ember szabadságában áll, hogy saját lelki világát felemelje. Már csak ennek a tanulságnak a levonásáért is érdemes elolvasni ezt a könyvet.

Kaifis Bence